ב) נצ"ל בסלולה כך היתה

בהרח"ם ע"ם דגרים סלים

אבל ברי״ף אי׳ בסלולה ופי׳ הר״ן סליס], ג) [תוספתא

פ"ה ה"ו ע"שו. ד) הכח.

יעב"ץ, ה) [לעיל לד: וש"נ], 1) [ל"ל שנטרף], 1) [שכתבו

מוס׳ בשם ר״ת לעיל ג. ד״ה

בתוספתא וכן

קצה א מיי' פ"ג מהלי מאכלות אסורות הלכה כ סמג לאיין קמח טוש"ע י"ד סימן פג סעיף

ח: קצו ב מיי׳ פי״ו שם הלכה כד סמג שם טוש״ע י״ד סימן קיד סעיף ח: כצו ג מיי שם הלכה יא מוש"ע שם סעיף ג

[ד]: א ד ה מיי' פ״ז מהל' עבודת כוכבים הל׳ סמג לאוין כב טוש"ע י"ד סי׳ קמא סעיף א:

רבינו חננאל רחבה טהורה שני ראשיה חדין שני ראשיה כדין טמאה. ופריק רבא היכא אמרו אין לוקחין אלא מז המומחה רשוימוחו ואינן ניכרין להיבדק. אין שם מומחה מאי. רב הונא אמר עד שיאמר אני הונא אמו עו שיאמו אני מלחתים וכן אורי ליה רב יהודה לאדא דילא: טמאים עגולים עוברי דגים טהורין ארוכין אחוי ליה הדא סלפיתא מין . דג שמו בלשון יון אל סלפה. אמר ליה כזה מהו. אמר ליה טמא ליה לא ביש לי אמר ראמרת על טהור טמא טמא טהור אין לוקחין מעי דגים וקרבי דגים אלא על פי מומחה ואם אמר אני מלחתים נאמן ומפרש בעוברי דגים טמאין ביציאתן נגמרות: ועלה של חלתית. ואמרינן פשיטא חלתית הוא דאסור משום דחתיך . ליה בסכין ובלע ליה מן . השמנונית של סכין. אבל השמנונית של טכין. אבל העלין פשיטא דמותרין ופריק רבא לא נצרכא אלא לגרעין שבה מהו דתימא ניחוש דלמא מערב בהו מן החלתית עצמו קמ״ל אגב דשריק ליה מינתר נתר ולא מידביק: וזיתי גלוסקא . המגולגליז פי׳ זיתים רכים ומגול גלין פי דונים דכים ולחין ורפוין מהו דתימא חמרא רמא בהו ואסירי קמ"ל מחמת שמנן הוא קנו ל מוזכות שמנן וווא דרפו. ר' יוסי אומר השלוחין אסורין היכי דמי שלוחין כל שאוחזה בידו וגרעינתה נשמטת דכולי האי לא רפיא אלא אי יהיב בהו חמרא: פרעות הן רפפות הן רעלות הז אממגיות הז ספיות הן כוסות הן גומות היא מקום תחת הכוסות היא מקום הנחת חתיכות גלוסקא זיתי מגולגלין. והשלוחין . אסוריז ר' חייא כשם ר' יוחנן אמר מין הוא והן נותנין בהן חומץ שיהו . חולצין את גרעיניהן: אסורין שמזלפין בהן יין מן האפותין מותרין (וכן בתרומה): ת"ר החגבין והקפריסין והקפלוטאות פי' הצלף וראשי הלפתות . הבאים מן האוצר ומן האפותין ומן הספינה מותרין והנמכרין בסלילה לפני החנוני אסורין מפני שמזלף עליהן וכן יין

הכותים מפני דמות יונה שמלאו בהר

גרזים והיו כל בני המקום עובדין לה (חולין ו.): אנדרמי של מלכים.

ה״ג אוצר הפתק ספינה. וזו אף זו קתני שאולר מתקיים יותר מהפתק

והפתק יותר מספינה: הדרן עלך אין מעמידין בל הצלמים. רשב"ג אומר אף כל שיש בידו כל דבר. נגמ' מפרט טעמא דר"מ משום דחיים למיעוטא וגזר שאר מקומות אטו אותו מקום ורבנן דלא חיישי למיעוטא

לא גזרי ומשמע מהכא דרשב"ג נמי והתניא כסימני ביצים כך סימני עוברי דגים לא חיים למיעוטא ופליג אדר"מ ותימה לאו תרוצי ⁽⁶⁾ מתרצת לה כך סימני קירבי דגים והיכי משכחת בסימני קירבי דגים דח"כ קשיא דרשב"ג ארשב"ג וקשיא הלכתא אהלכתא דרשב"ג דהכא לא שיהא כד וחד משכחת לה בשילפוחא אם חייש למעוטא ובפרק אם לא הביא אין שם מומחה מאי אמר רב יהודה "כיון (שבת דף קלה: ושם) תנן רשב"ג אומר דאמר אני מלחתים מותרין רב נחמן אמר עד שיאמר אלו דגים ואלו קירביהן אורי כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל הא לא שהה כגון " (שנשרף) או שאכלו ארי ליה רב יהודה לאדא דיילא כיון דאמר אני הוי נפל אע"ג דרוב נשים אינן מפילות אלמא חייש למיעוט נפלין ותנן נמי מלחתים מותרין: ועלה של חילתית: פשימא פ"ג דבכורות (דף כג:) רשב"ג אומר לא נצרכה אלא לקרטין שבו מהו דתימא הלוקח בהמה מניקה מן העובד כוכבים פעורה מן הבכורה דלא מרחמא אלא ניחוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל דהא אישתרוקי היא דאישתרוק ואתא בהדה: אם כן ילדה משמע אבל מטעם חולבת וויתי גלוסקאות המגולגלין: פשיטא לא לא דחלב אינו פוטר דחיישינן למיעוט נצרכא אע"ג דרפי מובא מהו דתימא חמרא חולבות אע"פ שאינן יולדות והלכתא רמא בהו קמ"ל הני מחמת מישחא הוא קיימא לן כרבנן דלא חיישי למיעוט דאמריגן פ"ק דחולין (דף יא:) ור"מ דחייש למיעוטא היכי אכל בישרא דרפו: ורבי יוםי אומר שלחין אסורין: היכי דמי שלחין א"ר יוםי בר חנינא כל שאוחזו ומדלא קאמר היכי אכלינן משמע בידו וגרעינתו נשמטת: החגבין הבאין כו': דקי"ל דלא חיישינן למיעוטא ואילו ת"ר 🌣 בהחגבין והקפריםין והקפלוטות הבאין בבכורות ובנפל פסקינן כרשב"ג מן האוצר ומן ההפתק ומן הספינה מותרין דחיים למיעוטא וי"ל דודאי רשב"ג לא הנמכרין סבקמלוזא לפני חנוני אסורין מפני חיים למיעוטא כדמשמע הכא וההיא שמזלף יין עליהן וכן שניין תפוחים של עובדי דנפל שאני דהוא מיעוט המלוי דנפלים כוכבים הבאין מן האוצר ומן ההפתק ומן שכיחי ושם ודאי יש לחוש כדאמרינן (יבמות דף קכא.) גבי ראוהו נופל למים הסלולה מותרין הנמכר בקמלווא אסור מפני שאין להם סוף או ראוהו גוסם דאשתו שמערבין בו יין ת"ר פעם א' חש רבי במעיו אסורה אע"פ שרוב גוססין למיתה אמר כלום יש אדם שיודע יין תפוחים של וחיישינן למיעוטא מפני שהוא מיעוט עובדי כוכבים אסור או מותר אמר לפניו ר' המצוי וההיא דבכורות מיירי שראינוה ישמעאל ב"ר יוםי פעם אחת חש אבא במעיו חולבת קודם לידה דודאי הוחזקה מן והביאו לו יין תפוחים של עובדי כוכבים של המיעוט אבל ודאי בשאר בהמות חלב פוטר וכן הלכה: אי דנעבדין פעם ע' שנה ושתה ונתרפא אמר לו כל כך היה אחת בשנה מאי מעמייהו דרבנן. בידך ואתה מצערני בדקו ומצאו עובד כוכבים אחד שהיה לו שלש מאות גרבי וא"ת דלמא בהא פליגי מר סבר דנעבדין ומר סבר אין נעבדין וי"ל יין של תפוחים של ע' שנה ושתה ונתרפא דמשמע ליה דאפילו רבנן אית להו אמר ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים: דנעבדין מדלא קתני וחכ״א אין נעבדין אלא מי שיש בידו וכו' וכן פ״ה: ר"מ גור שאר מקומות אמו אותו מקום. וא"ת בפירקין דלעיל (דף לד:) גבי גבינת בית חונייקי לח גזר נמי ר"מ שאר מקומות ויש לומר דשאני התם דבאותו מקום נמי לא היו נשחטין לעבודת כוכבים כי אם המיעוט ואי הוה גזרינן שאר מקומות אטו אותו מקום הוי מיעוטא דמיעוטא אבל כאן במקומו של ר"מ היו כולם עובדין כל הצלמים וה"נ גזר ר"מ על

כשנימוחו העוברין קבעי לה: אני מלחסים. הדגים וראיתי שדגים טהורין הן ומהן הולאתי קרביים הללו: אלו דגים. שיראה לו הדגים עלמן אבל באני מלחתים לא מהימן דשמא לא בקי בהן: דיילא. שמש רגיל להיות שכיר לעושה סעודה לתקן תבשילין: לקרטין שבו. הדבוקין בעליו או שנשרו בכלי דלמא אייתי קרטין אחריני דאיפסיק בסכינא ועריב בהני: אישתרוקי אישתריקו. ומן העלין לכלי עלמן אישתרוקי נשמטו: דרפי טובה. מגולגלין ביותר ובלע"ז מול"ש וגרעינתם נשמטת (ג) דכיון דרפי כולי האי חמרא רמא בהו: שלחין. שמשחלחין גרעינין מעלמו: קפריסין. קפלוטות מבושלין וכבושין במכבש ומתקיימין ואין בהן משום בשולי עובדי כוכבים דנאכלים חיין ולא משום גיעול דטעם הגיעול פוגמו

והתניא כסימני בילים וכו'. אלמא יש לדגים עוברין: והיכא משכחת

לה בסימני קירבי דגים כד וחד. (כ) ובבני מעיים עשוין כזה ענין:

בשילפוחה. משיח"ה של דג שמליחה רוח: חין שם מומחה מחי.

יפקירו את כל האולר: הדרן עלך אין מעמידין

ולא משביחו: מן ההפחק. מקום

כינוסן שהן עלורין שם זה על זה

ובלע"ו פיל"ח: קטלוות. שוק:

תרומה אין דמיה יקרים שאינה

ראויה אלא לכהנים: ומפסדו מינאי.

בל הנומים אסורין. בהנאה: כדור. פילוט״א. ובגמרא מפרש דהני ודאי נעבדין דמשום חשיבותא אשקלוה להנך חפלי בידייהו: גבו' מ"ט דרבנן. מדלא קתני וחכמים אומרים אינו נעבד אלא מי שיש בידו וכו׳ מכלל דסבירא להו דנעבדים: אנדרטי. כשהמלך מת עושין לורתו בפתח השער לזכרון והתם קחסר רבי מאיר דאגב חביבותא פלחי ליה: בעומדין על פחח המדינה שנינו. בהנהו קאסר רבי מאיר דחשיבי להו:

וכן לתרומה: מאי וכן לתרומה אמר רב ששת וכן לכהן החשוד למכור תרומה לשם חולין לפניו הוא דאסור אבל הבא מן האוצר ומן ההפתק ומן הסלולה מותר אירתותי מירתת סבר שמעי ביה רבנן ומפסדו לי' מינאי:

הדרן עלך אין מעמידין

בל הצלמים אסורין מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יאינו אסור אלא כל שיש בידו מקל או צפור או כדור רבן שמעון בן גמליאל אומר אף כל שיש בידו כל דבר: **גכו'** אי דנעבדין פעם אחת בשנה מאי מעמא דרבנן א"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן במקומו של ר"מ היו עובדין אותה פעם אחת בשנה פור"מ סרחייש למיעומא גזר שאר מקומות אמו אותו מקום ורבגן דלא חיישי למיעומא לא גזרו שאר מקומות אטו אותו מקום אמר רב יהודה אמר שמואל באנדרטי של מלכים שנינו [א] אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן "ובעומדין על פתח מדינה שנינו אמר

פ״ה לורת שלטון המת עושין לזכרון ור"ת פי׳ לורת שלטון החי עושין לכבודו וראיה לדבר מאנדרטי של נבוכד נלר י׳ ועוד דאמר במדרש אדריינוס קיסר הלך את ר׳ יהושע לטייל במדינה הראהו לורת ללמים שהיו עושין לכבודו: ובאנדרבי של מדכים שנינו. פ״ה ובההוא קאסר רבי מאיר דאגב חביבותייהו פלחי להו ומפרש נמי בעומדין על פתח מדינה דחשיבי טפי משמע אבל בשאר ללמים לא אסר רבי מאיר וקשה דהא חנן (לקמן דף מא.) מצא תבנית יד או תבנית רגל הרי אלו אסורין ולשון מצא משמע בשוק או בשדה ואפילו למאי דמוקי לה שמואל לקמן בעומדים על בסיסן ופ״ה על בימוס שלהן ששם עובדין אותם לא נהירא דלשון מצא לא משמע כן אלא שיש להם בית מושב רחב ויכולין לעמוד לבדן ר) וניכרים שלא נשתברו מצלם שלם ועוד קשה דהכא משמע דסתם אנדרטי של מלכים פלחי להו טפי ואדרבה בפרק כלל גדול (שבת דף עב:) משמע שאין סחמן לעבוד דקאמר אי דחוא אנדרטי וסגיד ליה אי דקבליה עליה וכו' לכך פי' רבינו תם דהכא קאי אהיתרא דרבנן וה"ק הא דשרו רבגן במתני׳ היינו דוקא באנדרטי של מלכים ובעומדין על פתח מדינה דבהנהו שרו רבגן דודאי לנוי עביד להו ורבי אלחנן מיישב פ״ה דודאי קאי ארבי מאיר ובשאר ללמים לא אסר וההיא דלקמן דתבנית יד ותבנית רגל מיירי בשל כפרים והנהו ודאי אסורים אפילו לרבנן דודאי למיפלחינהו עבדי להו ובכך ניחא דכי דייק (ה) לה במילחיה יו דרבי יוחגן הא ללמים עלמן אסורין וסתמא כרבי מאיר לא מצי למימר דסתמא כרבי מאיר מסיפא דתבנית יד ורגל דההיא אתיא אפילו כרבנן כדפרישית והא דמשמע בפרק כלל גדול (שם דף עב:) דאנדרטי אין סתמן נעבד לא איירי בשל מלכים אלא בשל שולטנות והכא מיירי בשל מלכים

גליון הש"ם מרא ור"ם דחייש למיעומא. עיין מרדכי סוף מולין:

הגהות הב"ח

(h) גמ' לאו תרוני הא

מתרלית לה תריץ הכי כך סימני קירבי דגים: (ב) רש"י ד"ה והיכא וכו כד וחד וכי בבני מעים וכו׳ הענין: (ג) ד"ה דרפי וכו׳ נשמטת הס"ד ואח"כ מ״ה מהו דתימא דכיון לר ים בורו דוניבוא לכון דרפי: (ד) תום' ד"ה ובאנדרטי וכו' לעמוד לבדן ינראים שלא נשתברו מאלם שלם: (ה) בא"ד וצכך ניחא דכי דייק לקמן מתיובתא דר' יוחנן הא וכו' אפילו כרבנן אפילו כדפרישית. דסיפא גשל כפרים] איירי יא"ה רישא דתני שברי צלמים מותרין דלא אצטריך

עבולת כוכבים מותרין אלא לדיוקא הא נלמים עלמן אסורין לא אנטריך הך דיוקא אלא [לאורויי דסתמא] כר"מ דאי בשל כפרים מסיפא זמי בשנ כפרים מתפיפה שמעיי לה דלפילו (תפימ יד ורגלן אסוריון כ"ש למים שלמים אלא הך דיוקא לא אתא אלא ללאורויי דסתמתא כר"מן ירוקט נט טנט טנט [לאורויי דסתמא כר"מ] ובאנדרטי של מלכים ומה שקשה היא גופא טעמא

הגהות הגר"א [א] גמ' אמר רבב"ח. נ"ב נירסת הרמב"ם רבב"ח מתר ר' יוחגן בעומדין כו' אמר ר' יוחנן בעוני. ופליג על שמואל. אבל ירא"ש ושאר מפרשים דלא פוסקים פליגי. וכולם מפרשים דברי לרבנן שניהם אף כרש"י (עמ"ש רבינו ביו"ד סי׳ קמ״א ס״ק ב׳):

לעזי רש"י

משיא״ה [וישיא״ה]. מרוב שרייה בשמנם). פיל"א. עַרְמָה.

מוסף רש"י

וייש למיעוטא. נפ׳ דיבמות (קיט.) קטן וקטנה לא חולצין ולא מייבמין, קטן שמא ימצא סריס, קטנה שמא ממצא איילונית לעיל לד:). ונפרק הכל שוחטין (חולין ו.) גבי כותים, שגזר על כל כותים משום אותם שמנאו דמות

לה (יבמות קיט.).

בר: פעם אחת חש רבי במעיו והביאו לו יין תפוחים של עובד כוכבים של שבעים שנה ועתרפא ואמר ברוך שמסר עולמו לשומרים: וכן בתרומה. פירשה רב ששת הכי וכן כהן החשוד למכור תרומה לשם חולין מה שלפניו בחנות הוא דאסור דחיישינן דלמא מערב בהו תרומה אבל הבא מן האוצר ומן האפותין ומן הספינה מותרין מאי טעמא אירתותי מיותת סבר דלמא שמעי רבנן ומפסדי ליה לכוליה: הדרן עלך אין מעמידין: כל הצלמין אסורין מפני שנעבדין פעם אחת בשנה דברי ר"מ וחכ"א אינו אסור אלא מי שיש בידו מקל כו'. אוקמה רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן במקומו של ר"מ היו עובדין אותו פעם אחת בשנה. ורבי מאיר לטעמיה דחייש למיעוטא וכו' ופשוטה היא ובא רב יהודה ואמר באנדרטי של מלכים שנינו כלומר צורת אדם. ואמר רבי יוחנן בעומדין על פתח מדינה